UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus III. An actus Divinus liber consistat partim in volitine necessaria Dei, partim in positione Creaturarum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

stantia est in Scientia libera creaturarum, quæ licèt non sint bonum DEI, nihilominus circa illas exercet se DEUS intelligendo. Ratio ulterior est; quia licèt DEUS non possit amare creaturas, ut ab eis bonum accipiat, potest tamen amare, ut eis Bonitatem suam communicet.

III. Perfectio intrinseca DEI, est independens à creaturis; sed volitio est perfectio intrinseca volentis; ergo volitio DEI est independens à creaturis: atqui exercitium libertatis divinæ solùm datur circa creaturas; ergo non datur, quoad ipsum velle, sed tantùm quoad operari ad extrà. Resp. Perfectio DEI est independens à creaturis in essendo; concedo. in tribuenda certa denominatione, vel in terminando &c. nego. Instantia iterum est in Scientia libera Visionis, quæ est perfectio DEI, & tamen suo modo pendet à creaturis (nam ideo DEUS videt peccantem Petrum, quia Petrus peccat) non quidem in essendo, sed modo inferiùs explicando.

Artic VII. *An Actus divinus Liber consistat partim in Volitione necessaria DEI, partim in positione creaturarum?*

Resp. *Negativè* Est contra Vasquez docentem, volitionem liberam DEI, quâ v. g. vult creare mundum, consistere partim in volitione inefficaci, & necessaria, quâ DEUS amat mundum possibilem; partim in productione mundi in tempore, quæ productio complet volitionem, non in ratione volitionis, sed volitionis liberæ. Sicut albedo complet parietem, in ratione albi, non in ratione parietis.

Probatur Conclusio ex Scriptura. *Omnia quæcunque voluit, fecit.* Psal. 113. *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium unigenitum daret.* Joan. 3. *Propter nimiam charitatem suam, quâ dilexit nos DEUS* &c. Ephes. 2. Ubi apertè distinguitur, velle liberum DEI, à facere, & ipsum facere dicitur esse effectus liberi velle, adeóque hæc duo non sunt idem formaliter. Nec dici potest, Scripturam loqui de amore necessario & inefficaci, tum quia amor inefficax DEI, erga mundum, non potest dici *nimius*, cùm æquè sit circa omnia possibilia, ut ijdem AA. docent; tum quia falsum esset. DEUM fecisse omnia, quæ voluit, cùm per eosdem velit inefficaciter omnia possibilia. 2. DEUS fuit liberè volens ab æterno: *Elegit enim nos ante mundi constitutionem.* Ephes. 1. & ut inquit Gregorius lib. 12. Moral. cap. 2. *cuncta DEUS futura præsciens, ante sæcula decrevit.* Et ratio est: quia aliàs non potuisset præscire ab æterno, omnia futura, cùm nihil futurum sit, nisi quod DEUS liberè vult facere, vel permittere. Subsumo jam. Sed nihil creatum fuit ab æterno, ut constat ex fide; ergo volitio libera DEI quâ talis, non constituitur intrinsecè per aliquid creatum: aliàs sequeretur posse aliquid priùs existere, quàm existant constitutiva ipsius, quòd implicat: cùm unumquodque sit idem realiter, cum omnibus partibus constitutivis sui. 3. Quia verius est, DEUM non exercere ullum amorem circa creaturas purè possibiles, quà tales; vel si exercet, illum amorem, non esse necessarium, sed liberum, ut dicetur Quæstione sequente; ergo actus liber non consistit partim in hujusmodi amore. 4. In hac sententia, DEUM velle liberè mundum est DEUM complacere sibi inefficaciter in mundo possibili, & ipsum mundum produci à DEO in tempore. DEUM verò nolle liberè mundum, est iterum complacere sibi DEUM, in possibilitate mundi, & mundum non produci à DEO, adeóque discrimen DEI volentis, & nolentis consistit adæquatè in productione, vel carentia productionis mundi, quod dici non potest; quia *DEUS* ab æterno fuit potiùs volens, quàm nolens mundum, adeóque ab æterno exstitit aliquid, per quod *DEUS* volens, distinguitur à nolente mundum. Sed ab æterno non extitit mundi productio; ergo vel hoc discrimen non consistit adæquatè in productione temporali mundi; vel sequitur aliquid æternum consistere adæquatè in aliquo temporali. Ex quo ulterius sequitur, volitionem *DEI* liberam, quâ talem, non solùm inadæquatè, ut vult Vasquez, sed adæquatè *DEO* esse extrinsecam: volitio enim libera *DEI*, quâ talis, constituitur adæquatè per id, per quod differt à volitione necessaria, quâ tali, sed volitio libera mundi, quâ talis, differt in hac sententia à volitione mundi necessaria, quâ tali, præcisè per aliquid extrinsecum, nimirum per mundi productionem, quam involvit volitio libera mundi quâ talis, & à qua præscindit volitio necessaria, quâ talis; ergo &c. 5. *DEUS* quædam vult, & præscit liberè, circa quæ nullam ponit actionem transeuntem, ut patet in Scientia, & volitione conditionata. Item in volitione, quâ vult omnes homines salvos fieri &c. ergo non omnis volitio completur in ratione liberæ, per operationem creatam. 6. Ex hac sententia sequitur: DEUM aut esse nolentem, alterum v. g. mundum, per aliquid adæquatè extrinsecum; vel inadæquatè saltem, nolle mundum per volitionem necessariam mundi, quod utrumque est imperceptibile. 7. Si volitio, & nolitio libera constituitur partim per productionem, & omissionem productionis mundi, sequitur, non posse dari sufficientem rationem à priori, cur DEUS produxerit hunc mundum

dum. nullam verò penitus, cur non fecerit alium mundum? *Probatur sequela.* Pro priori ad productionem, & omissionem mundi, nihil est præter volitionem inefficacem omnium possibilium: sed hæc volitio inefficax, nec est sufficiens ratio, cur *DEUS* fecerit hunc mundum; nam & alia voluit inefficaciter, quæ tamen non fecit; nec est ullatenus ratio, cur alium mundum non fecerit: quia amor objecti non potest esse ratio illud non faciendi, sed potiùs faciendi, cùm omnis amor tendat aliquomodo in bonum, & existentiam objecti; ergo. 8. Omnipotentia, quâ præcisè talis, non est agens liberum, sed necessarium: ergo pro priori, quàm agat, est determinata ad agendum; non est autem determinata per volitionem inefficacem: nam illâ stante potest sequi actio, & non sequi, ergo pro priori determinatur per volitionem efficacem. atqui omnis volitio *DEI* efficax ad extrà, est per Adversarios libera; ergo pro priori quâ agat Omnipotentia, habetur in *DEO* volitio libera, & per consequens, non constituitur partim per operationem Omnipotentiæ. 9. Scientia libera Visionis, quâ DEUS videt mundum ut existentem, non consistit partim in scientia necessaria mundi possibilis, partim in mundi existentia; ergo nec volitio libera, quâ vult mundum existere, consistit partim in volitione necessaria mundi possibilis, partim in mundi existentia. Paritas est perfecta. *Anteced. prob.* Vel suppositâ existentiâ mundi, Scientia Visionis ex parte sua repræsentat mundum præcisè ut possibilem, vel aliquomodo aliter. Si primù; ergo vi illius, DEUS cognoscit præcisè mundum ut possibilem, non ut existentem. Si secundù; ergo Scientia Visionis non consistit præcisè, in Scientia mundi, ut possibilis, & ejus existentia. 10. DEUM esse præsentem huic loco, vel tempori, non consistit, partim in Immensitate, & Æternitate DEI, partim in existentia loci & temporis; ergo nec DEUM esse volentem hunc mundum, consistit partim in volitione divina necessaria, partim in existentia mundi; non minùs enim DEUS potest non esse actus præsens huic loco, & tempori, quàm non esse volens mundum. Denique ratio ipsa dictari videtur, quod cognoscere & liberè velle, sit aliquid scienti, & volenti adæquatè intrinsecum, cùm sint actiones vitales: & sicut per se est incredibile, & dissonum, quòd mundus v. g. etiam inadæquatè, constituatur per volitionem, vel actionem productivam volitionis, ita quòd volitio mundi constituatur per mundum, &c.

Sed contra. Denominatio præsens potest intrinsecè constitui, saltem inadæquatè, per aliquid non existens de præsenti; ergo DEUS potest constitui in ratione volentis, partim per cognitionem suam necessariam, quâ vult omnia possibilia, vel certè, quâ vult disjunctivè omnia existere; vel non existere partim; per existentiâ rerum creatarum in tempore, tanquam per formam partialè ejus denominationis. *Antec. prob.* Domus pridem ædificata, est & dicitur antiqua de præsenti, per denominationem intrinsecam, constitutam partim ex durationè præsenti, partim iam præterita ipsius domûs; & propositio de futuro contingenti dicitur vera, partim ab entitate sua actu existente, partim ab objecto exstituro. Idémque est de denominationibus præteriti, futuri, prioris, posterioris, &c.

Resp. I. *Neg. Anteced. Ad probat.* dico: denominationem prioris, posterioris, antiqui, veri, & similes constitui solùm intrinsecè per aliquid existens de præsenti; connotare tamen aliquid non existens de facto, tanquam terminum extrinsecum. Sic prior, posterior, domus antiqua, constituitur intrinsecè per durationem præsentem, quàm habet; connotat tamen durationes præteritas, vel futuras. Similiter propositio vera de futuro, constituitur intrinsecè adæquatè, per entitatem suam actu existentem; connotat tamen objectum futurum. Ratio est: quia omnes hæ denominationes sunt relationes prædicamentales, ea verò de quibus hîc controvertitur, sunt termini relationum; termini autem, non constituunt relationes intrinsecè, sed connotantur à relationibus.

Resp. II. *Negan. iterum Anteced. cum probatione*: & dico, has omnes denominationes provenire adæquatè ab aliquo actu præsente. Nam primò domus, denominatur antiqua, per certas dispositiones physicas, intrinsecè domui inexistentes, & actu præsentes, quibus caret domus nova. Omnia enim sublunaria decursu temporis acquirunt intrinseca quædam accidentia, quibus ad corruptionem disponuntur, quæ in ijsdem non inveniuntur, dum esse incipiunt, ratione quorum appellantur antiqua, vetera, &c. Quod si tales dispositiones non adessent, ut contingit in corporibus cælestibus, & substantijs spiritualibus, tum denominatio antiqui, erit purè extrinseca, proveniens à cognitione divina, vel memoria, sive habituali: sive actuali creata præsente, durationes præteritas repræsentante. Propositio verò de futuro contingenti, denominatur extrinsecè vera, à cognitione divina, circa idem objectum versante, & physicè existente, & intrinsecam conformitatem cum objecto habente, quippe, quæ nullum objectum ut futurum respectu sui, sed ut præsens repræsentat, juxta dicta suprà,

Resp. III. *Negando paritatem.* Volitio enim libera, & albedo v. g. vel nigredo sunt res penitus, & toto genere diversæ. Un-

de sicut impossibile est, albedinem, vel nigredinem constitui etiam inadæquatè per volitionem, & cognitionem albedinis, vel nigredinis, ita est impossibile volitionem, vel cognitionem albedinis constitui per ipsam albedinem &c. Duratio autem præterita & præsens, item propositio, & objectum, in ordine ad constituendam conformitatem, æqualitatem intentionalem, adeóque veritatem, sunt generis ejusdem; unde non ita clarè repugnat constitui ex his intrinsecè, denominationem unam, sicut ex illis repugnat. Plures disparitates facilè erit eruere, ex dictis pro resolutione.

Artic. IV. *An Actus Liberi DEI consistant, partim in Actu DEI necessario, partim in Veritatibus objectivis, realiter à DEO distinctis?*

Resp. *Negativè.* Est contra Cardinalem Pallavicinum, & pauculos docentes: actus liberos DEI compleri, per quædam entia, vel Veritates objectivas, quas dicunt esse contingentes, & tamen æternas; medias inter ens reale, & rationis, distinctas à DEO, & omni ente, & existentia creata; dicuntúrque ab aliquibus entia diminuta, itentionalia, complexa, &c. v. g. actum liberum DEI, volentis mundum, dicunt compleri, per hanc veritatem objectivam: *Mundus erit*: vel *DEUS vult mundum esse in tempore.*

Probatur Conclusio I. Quia veritates hæ objectivæ manifestè sunt impossibiles. Nam 1. sunt æternæ, & non sunt: Sunt, ut ponunt Advresarij; non sunt: quia distinguuntur à DEO realiter secundùm eosdem; nulla autem veritas, sive formalis, sive objectiva à DEO distincta, est ab æterno, ut expressè docet D. Thomas 1. parte quæst. 16. art. 7. Et quæst 1. de Veritate art. 5. Cui consentit Facultas Theologica Parisiensis, quæ anno 1361. inter articulos quarto loco damnat hunc: *Quòd fuerint multæ Veritates ab æterno, quæ non erant DEUS.* Rationem dat S. Doctor ibidem; quia nullum creatum, est æternum. sed omnis veritas, præter Primam, quæ est DEUS, est creata; ergo nullam præter Primam, sive DEUM datur ab æterno. Item: Ens, & verum convertuntur; sed nullum est ens ab æterno, nisi DEUS; ergo nec ullum verum. Denique omnis veritas vel est in intellectu, vel in rebus. sed nullus datur intellectus, neque res ab æterno, nisi DEUS; ergo nulla veritas nisi in DEO. Veritas autem quæ datur in DEO, non distinguitur à DEO; ergo, &c 2. Eædem veritates objectivæ, sunt, & non sunt contingentes. Sunt per Adversarios: non sunt; quia sunt æternæ. Veritates autem æternæ, & propositiones æternæ veritatis, dicuntur solùm, quæ sunt necessariæ. 3. Sunt, & non sunt distinctæ à DEO realiter. Sunt juxta Adversarios: non sunt, ut ante probatum est. 4. Sunt entia realia physica & non sunt. Non sunt, ut docent Adversarij: sunt, quia per eosdem sunt independenter ab intellectu: quid autem quæso aliud est, ens reale physicum, nisi quod est independenter ab intellectu? aut quæ erit alia regula discernendi ens reale, à non reali, quàm si verè de aliquo dici possit à parte rei: *est*? vel cur denique illa entia sunt realia, quibus intrinsecè convenit, quòd sint alba, nigra, &c. & non illa, quibus convenit intrinsecè, quod sint æterna, vera, connexa cum ente creato, completiva DEI in ratione volentis, &c. 5. Vel illæ veritates objectivæ, sunt ens solùm objectivum, vel non solùm: vel sunt incapaces existentiæ realis, vel non sunt: vel involvunt contradictoria, si existerent, vel non involverent. Si primum; ergo sunt impossibiles, Chimericæ, entia rationis. Si alterum: ergo sunt entia realia, non autem media, inter ens reale, & rationis.

Probatur II. Licèt hæ veritates non essent implicatoriæ, non possent complere actus divinos in ratione liberi, nam priùs est DEUS liberè volens, quàm hæc v. g. veritas objectiva: *Mundus erit. Quod probatur*: Hæc veritas objectiva non est à se; nam aliàs esset veritas necessaria: quòd enim est à se, necessariò est, cùm per essentiam sit: adeóque mundus esset necessariò, quòd est falsum; ergo est ab alio: à quo autem, nisi à DEO liberè volente hanc veritatem esse? ergo DEUS liberè volens est prior hac veritate *Confirm.* Mundum esse futurum, tunc est verum, objectivè, quando Intellectus divinus videt mundum esse futurum; nulla enim veritas habet esse objectivum, nisi in intellectu cui objicitur: in nullo autem intellectu potest veritas aliqua prius habere objectum, quàm in divino. Sed Intellectus divinus non videt mundum futurum, nisi priùs DEUS liberè velit mundum esse futurum; ergo, &c. *Confirm. 1.* Vel hæ veritates sunt à se, vel ab alio. Si à se, non sunt contingentes, sed necessariæ, & per consequens, non complent actum divinum, in ratione contingentis, & liberi; si ab alio, à quo? nisi à DEO liberè volente, adeóq; supponunt, non autem complent DEUM, ut liberè volentem.

Probatur III. Licèt daretur, compleri aliquomodo per has veritates, actus divinos liberos, non possent adhuc compleri sufficienter; si enim per impossibile hodie DEUS conservaret mundum necessariò, daretur Entitas DEI, & hæc veritas ab æterno: *Mundum conservandum in tem-*